

ODA Arkivformidlingsnetværksmøde

28. april, kl. 10.30-15

Referat

Tak til Lyngby-Taarbæk Stadsarkiv for værtskabet ♥

Dorte Chakravarty: Det gode interview

Dorte Chakravarty er historiker, journalist, forfatter og podcaster og arbejder med at formidle historie, kultur og videnskab.

Hun gav et superspændende oplæg om det gode interview til brug i lyd-formidling/podcasts.

Her er en buket af de gode råd:

- Research din historie grundigt, før du vælger interviewpersoner. Du skal være sindssyg godt inde i dit stof, så intet af det, de fortæller kan overraske dig.
- Udvælg kildepersoner med omhu ud fra det budskab/den historie, du vil bringe. Vær OBS på blinde vinkler. Ville en anden person mene det samme? Fx en kvinde, en arbejder, en fra det andet parti...
- Lav for-interview (evt. pr. telefon), hvor du finder de gode historier fra netop denne interviewperson.
- Sæt rammerne for interviewet: Hvis interviewpersonerne får dine konkrete spørgsmål ud på forhånd, er det en god idé at gøre klart, at de IKKE skal skrive deres svar ned!
- Sæt en dramaturgi op for samtalen; begyndelse, midte, afslutning. Hold den!
- 5-10 spørgsmål = 25 min podcast. Vær forberedt på ALT, hvad du vil spørge om.
- Husk, det er intenst for interviewpersonen. Skab et trygt rum for interviewet: Hav fokus på at sætte en god, stabil ramme. Belast dem ikke med dine egne evt. fortrædeligheder som stress, dårlig søvn etc, men ros dem og giv dem al fokus her & nu.
- Vær opmærksom på, at der er stor forskel på medietrænede og u-trænede personer. Hvis de får kludret i fortællingen/et svar, bed dem fortælle det igen.
- Stil åbne spørgsmål (Hv..?). Stil et spørgsmål ad gangen. Får du rodet dig ud i et kringlet spørgsmål, lav pause, stil det igen, kort og klart.
- Jo mere struktureret, interviewet er, jo mindre kliparbejde.
- Kritiserer interviewpersonen andre, inviter modstemmer i podcasten eller anonymiser/klip ud!
- Lyt råklippet igennem sammen med interviewperson 1 gang mhp. at luge fejl ud.
- Check efterfølgende ind med dine kilder, for de har opfattelsen af, at I nu er venner.
- Husk at planlægge efterfølgende markedsføring/synliggørelse – det tager ALTID længere tid, end man tror.

Mette Henriksen: Lydvandring på Brede Værk

Lyngby-Taarbæk Stadsarkiv har i samarbejde med Nationalmuseet udarbejdet digitale lydvandring til tekstilfabrikken Brede Værk. Igennem 12 stop følger man fabrikantens og arbejdernes liv på tekstilfabrikken i perioden 1880 – 1910.

<https://natmus.dk/museer-og-slotte/brede-vaerk/lydvandring/>

Løsningen ligger på app'en Useeum, der bruges af en del museer o.a. institutioner og er tilgængeligt i AppStore og Google Play. Gå ind på den digitale lydfortælling *Det Gamle Brede* eller på profilen *Brede Værk*.

Mette fortalte om arkivets overvejelser før, under og efter arbejdet med formidling på lyd.

Baggrund

Siden 2009 var der på Brede Værk en udstilling om historisk industrikultur, og det hørte naturligt til her, da Brede Værk udgør Danmarks største fredede industrialanlæg. I oktober 2018 meldte Nationalmuseet ud, at udstillingsstedet Brede Værk skulle lukke! Det lokale politiske miljø ønskede at bibeholde/bekoste et formidlingstilbud og foranstaltede et samarbejde mellem Lyngby-Taarbæk Kommune og Nationalmuseet.

Arbejdsgruppe

Erik Als, vicedirektør Natmus, museumsinspektør Mirja Thaulow, Lykke Pedersen og Mette selv som repræsenterede kommunen.

Der fulgte en lang afklaringsproces i løbet af 2020, som mest besværliggjordes af partnerskabsforhandlingerne mere end den konkrete opgave. Parterne LTK og Natmus endte med et budget på 100.000 kr. 50/50 og en rimelig opgavefordeling, hvor arkivet havde projektlederrollen. Driftsudgifter: 12-15.000 kr. årligt.

Platform

1. Skulle både kunne noget fysisk på lokationen – og virtuelt, gerne noget man kunne bruge hjemmefra også.
2. Færdigudviklet og med sikker drift og garanti for teknisk udvikling. Vores faglighed er den historiske, og ikke det tekniske.
3. Gerne allerede afprøvet med gode erfaringer.
4. Der er statistik indbygget i løsningen.

Arbejdsfordeling

Projektleder: Mette, tekstforfatter og billedredaktør: Arkivets studentermedhjælper (Useeum hjalp med dramaturgi), indtaling: Useeums skuespillere, skilte: Ekstern grafiker, oversigtskort på appen: Useeums grafiker.

Indhold

Man enedes om kombination af lydguide & skiltning. Alle skilte er placeret udenfor (= offentligt tilgængeligt), alt er selvkørende. Kan tilgås fra selve Brede Værk og hjemmefra.

Baseret på arkivets byvandring-stop, så velkendt stof. Lydguiden består blandt andet af **originale** lydoptagelser med gamle arbejdere fra værket samt dramatiseringer.

Historien

I 1832 flyttede fabrikant J.C. Modeweg sin klædefabrikation til Brede og udviklede en af landets førende tekstilfabrikker. Den afsides beliggenhed betød, at produktionen blev organiseret i et patriarkalsk fabrikssamfund, hvor fabrikanten sørgede for arbejderboliger, mesterboliger, skole, spisehus, asyl til børnene og gode sociale forhold. Fabriksejeren boede i den fornemste bygning: Brede Hovedbygning. Vi ville gerne fortælle om dette patriarkalske fabrikssamfund.

Og vi valgte at have fokus på samspillet mellem fabrikantens og arbejdernes liv i perioden 1880-1918. Deres livsvilkår var meget forskellige, men sammenvævede i hinanden.

Fabrikken lukkede i 1956, og i 1959 købte Nationalmuseet bygningerne.

Stops:

Brede Hovedbygning, Arbejderboligerne, Mesterboligerne, Købmandsbutikken, Skolen, Asylet, Fabrikporten, Spisehuset, Gartneriet, Modewegs obelisk, Nazareth-huset (sidste af de nyere arbejderboliger) og Vandmøllen.

Erfaringerne

Useum er anbefalelsesværdige, både app'en og samarbejdet med firmaet er gået godt.

Stoffet var velkendt og velbeskrevet i formidlingssammenhæng, så den faglige del gik egentlig rimelig smertefrit.

Tidsrøveren var i høj grad at få afklaret samarbejdsrelationerne.

Peter Mouritzen: Opstart og erfaringer med podcast i Silkeborg Arkiv

Peter fortalte om erfaringerne med podcastserien *Åsteder*, der blev produceret under et podcast-kursus i det såkaldte Gudenå-samarbejde. Underviser var Susanna Sommer, som kan anbefales, hvis andre samvirker skal i gang. Derefter har Peter udviklet Silkeborg Arkivs egen podcastserie *Unboxing Silkeborg Arkiv* – og delte sine erfaringer for, hvordan det hele gribes an.

<https://silkeborgarkiv.dk/lyd/podcast/>

De gode råd

1. Skab rammer for at optage god lyd, det betaler sig i klipperummet. Tænk også over, om der skal være baggrundslyd/lydeffekter.
2. Der er flere nemme og gratis programmer: Peter bruger Hindenburg. Audacity og Garageband kan også bruges.
3. Til selve offentliggørelsen: Podbean (første 6 timer er gratis, derefter koster det en pæn sjat). Efter offentliggørelse kan podcasten tilknyttes Apple; det kan tage op til 2 uger, og de giver *ikke* besked, når den er der. Så vær opmærksom på det ift. deadlines og markedsføring.
4. Unboxing er et fænomen, hvor man på video viser udpakningen af en kasse/æske med forbrugerprodukter, ofte højteknologiske gadgets inkl. detaljeret beskrivelse og demonstration af produktet. Det er derfor ret morsomt at overføre kategorien til gamle, håndskrevne kilder i arkivæsker. Lyt til Unboxing Silkeborg Arkiv via ovenstående link og hør blandt andet Peters fantastiske beskrivelse af ældre versus moderne arkivæsker.

Bente Jensen, Aalborg Stadsarkiv: Klimadebat-indsamlingsprojektet

Privatarkivudvalget har igangsat et indsamlingsprojekt på tværs af arkiver, museer og forskningsbiblioteker om klimadebatten i Danmark. Bente er ODAs repræsentant i arbejdsgruppen. Projektets formål er at sikre dokumentationen af debatten til fremtiden samt fremadrettet at sikre indsamling og tilgængeliggørelse. Formidling skal spille en afgørende rolle i projektet. Bente fremlagde arbejdsgruppens tanker for formidlingsnetværket (se vedhæftede præsentation).

Netværksmøde

1. Bordet rundt

Ved generalforsamlingen blev Arkivformidlingsnetværket opfordret til at facilitere en debat blandt medlemmerne med henblik på at udvikle en kulturstrategi for ODA. Anette & Søren udarbejder debatoplæg til næste møde. Alle er velkomne med ideer, tanker og udfordringer, der kan drøftes.

Glostrup har indført lytte-ipads i udstillingen. Webbaseret, lagt op på arkivets hjemmeside som skjulte sider. Supersimpelt, men virkningsfuldt.

Danskere i Verden evaluering. ODA-arkiverne leverede det meste indhold til temakalenderen. Særligt Udvandrerarkivet har været meget aktivt. Udvandrerarkivet har en god livshistorie-interviewguide. Bente deler gerne og fortæller også gerne mere. De øvrige partnere (folkebiblioteker og slægtsforskningsforeninger) har været mindre aktive. Anette bidrog med info til sitets lille slægtsforskningsguide. Keep it coming – DRs udsendelser klinger ud indenfor 1-2 måneder. Her og der har det givet anledning til nye fortællinger på arkivernes medier, følg fx Emil Opffers færd rundt i verden på Køge Arkivernes Facebook.

Samarbejdet har ikke umiddelbart givet flere fysiske besøg, så vores forhåbninger om mere synlighed blev gjort til skamme. Vi må reflektere over, hvordan vi en anden gang kan bidrage med noget, der giver mere synlighed? Kanalen til DR er i hvert fald åben.

Forsvundne arvinger giver opmærksomhed, men kun glans til Rigsarkivet, ikke til de arkiver, der ellers bidrager.

Der er LFF-seminar 15. juni i Herning med temaet modetøj.

Dansk Vandrelaug har pt. projektet Historiske Vandreruter. Arkiverne kom ind sent og det er vist kun Vordingborg, der er med. Det er et tilbagevendende problem, at projekter, der egner sig meget fint til at arkiverne kan indgå, ikke får kontakt med os før meget sent i deres proces.

2. Kommende møder

Udbredt ønske om fysiske møder. Det er godt at se, at så mange kan prioritere deltagelse. Det er super med det online alternativ til de faglige oplæg. Lyden var ok i dag. Tak til Frederik for at facilitere dette.

Vil Pernille & Vejle lægge hus til og fortælle om Historisk Atlas?

Bente vil gerne fortælle om Aalborgs indsamlings-billedplatform.

Flere ønsker tema om Facebook og andre sociale medier. Anette opfordrer alle til at følge hinandens arkiver.

Blandt andet efterlyses et oplæg med tips og tricks til, hvornår man skal lægge op, hvad man skal tilstræbe og undgå. Er der andre medier, arkiverne med fordel kunne erobre? Hvad med Snapchat (og Tiktok?)

Der ønskes også et oplæg om copyrightregler! Evt. ved Gunnar Bysted.

Skrivekursus er i forslag: God idé – men hellere Facebook først.

3. Evt.

Intet at bemærke.